

Београд, 31. 5. 2021.

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**ИЗВЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ И ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ ЈАНЕ
ЂУНИСИЈЕВИЋ „ДРАГУТИН КОСТИЋ КАО ПРОУЧАВАЛАЦ СРПСКЕ
СРЕДЊОВЕКОВНЕ КЊИЖЕВНОСТИ“**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано Комисију:

Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета
Одлуком број 1627/1 на седници 26. 4. 2021. године у саставу:

Ментор: др Томислав Јовановић, редовни професор у пензији, Филолошки
факултет – Београд
Ужа научна област: Српска средњовековна књижевност
Датум избора у звање: 2005.

др Зорица Витић, ванредна професорка, Филолошки факултет – Београд
Ужа научна област: Српска средњовековна књижевност
Датум избора у звање: 2016.

др Светлана Томин, редовна професорка, Филозофски факултет – Нови Сад
Ужа научна област: Српска средњовековна књижевност
Датум избора у звање: 2013.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме	Јана, Милорад, Ђунисијевић
Датум и место рођења	29. 10. 1983. Ужице
Наслов мастер тезе	Уписана на докторске студије после дипломирања 2012. године
Датум и место одбране мастер тезе	
Научна област из које је стечено академско звање мастера	

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Драгутин Костић као проучавалац српске средњовековне књижевности

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ и VII ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација Јане Ђунисијевић обухвата 181 компјутерски штампану страницу и подељена је на следећа поглавља: 1. Увод (стр. 2–5); 2. Костићево бављење питањем старости српске народне епике кроз однос усмене и писане старе српске књижевности (5–24); 3. Костићево бављење старим српским записима, натписима, рукописима и криптографијом (25–47); 4. Старословенска епоха (48–55); 5. Свети Сава (56–69); 6. Стефан Првовенчани (70–73); 7. Доментијан (74–84); 8. Теодосије (85–98); 9. Деспот Стефан Лазаревић (99–103); 10. Константин Филозоф (104–106); 11. Прикази (107–108); 12. Закључак (109–112); 12. Литература (113–119); 13. Прилог А (120–169); Прилог Б (170–180). Следи биографска белешка о ауторки тезе, Изјава о ауторству, Изјава о истовестности штампане и електронске верзије докторског рада и Изјава о коришћењу. Поглавља су логички распоређена и методолошки оправдана, што дисертацију предочава као целину мозаичног изгледа. Списак литературе садржи 114 библиографских јединица. У прилогу А наведено је 48 снимака из најважнијих радова Драгутина Костића. Допуњена библиографија његових радова представљена је у Прилогу Б са 261 библиографском јединицом.

Уводом су предочени наредни кораци у проучавању дела Костићевих бављења који се тичу средњовековне књижевности. Будући да је реч о личности која је имала широко тематско поље изучавања српске историје, језика, народне, средњовековне и савремене књижевности, у дисертацији је омеђен део који припада српској средњовековној књижевности уз повремено и нужно праћење веза са другим областима које су спадале у ауторов научни видокруг. Као предмет истраживања ове дисертације намеће се пре свега увид у део Костићевог научног рада који припада средњовековној књижевности. Притом се кренуло ка окупљању библиографије која улази у оквире и предмет бављења темом дисертације. Упркос досадашњим пописима Костићевих радова, ауторка је показала како се после сваког новог сачињавања његове библиографије долазило до допуна које су настајале пре свега зато што је научник објављивао своје чланке и по дневним листовима, а најчешће у београдским новинама „Време“, чији је био дугогодишњи уредник. За проучаваоца представља добит и срећну околност када дође до нових података који до тада нису били познати, а Јана Ђунисијевић сретала се и са таквом врстом радова. Велики део Костићевих радова сачуван је у породичној оставштини коју поседује његов син Душан, у шта је кандидаткиња могла да има увид.

Досадашња Костићева проучавања српске средњовековне књижевности била су делимично и недовољно изучена. Јана Ђунисијевић имала је за циљ свог истраживања упознавање са обимом Костићевог рада који се односи на средњовековну књижевност. То није увек методолошки јасно одвојено код Костића, јер он је, захватајући одређену тему, имао шири поглед на њу, тако што је укључивао вишеструки приступ, уводећи у њега историјску, језичку, теолошку и литерарну димензију. Од посебне важности за кандидаткиње било је рашчлањавање оних Костићевих тема које су се тичале народне књижевности, а

које су истовремено залазиле и у бављење средњовековном књижевношћу. За Костића је у неким случајевима то било неодвојиво посматрање датих тема, што представља својеврсну интердисциплинарност. Он је умео литерарне појаве да посматра у раном настајању, као и у симбиози писане и усмене речи. Стога је пред ауторком стајао сложен задатак да и она приступи обухватнијом методологијом у којој би се кретала већом ширином него што би је упућивала само уже посматрана тема дисертације.

Хипотезе и очекивани резултати у дисертацији нису могли да буду унапред досегнути до те мере да укажу на Костића као једностраног научника који се бавио само неком ужом облашћу. Ширина његових научних интересовања проистекла је како из веома темељног филолошког образовања, тако и окренутости темама из старословенске и српске старине уз важне додире са сродним областима без којих се не може разумети прошлост. Тек у даљем току дисертације могло се разумети о каквим думетима Костићевих проучавања је реч. Ауторка се у проучавању Костићевих научних остварења срела са изузетном личношћу, која је оставила далеко сложенији и слојевитији опус у науци него што се без целовитијег увида може докучити. Како би се стекла представа о времену у коме је Костић живео (рођен 1873. у Београду, умро 1945. у Београду), укратко је изнета његова биографија.

Планом рада предвиђено је да се креће хронолошки према тематским обележјима Костићевих истраживања. Са таквим опредељењем пошло се од радова који се односе на најстарији период словенске писмености и књижевности да би се дошло до главног тематског круга који се односи на изучавање српске средњовековне књижевности. Подела на подтеме добила је своју пуну оправданост ако се погледа на шта се оне односе. У питању су српски писци средњовековне епохе који су привлачили Костићеву пажњу да им се посвети у неком од својих радова. Тако су у његовом научном видокругу заузели место Свети Сава, Стефан Првовенчани, Доментијан, Теодосије, Стефан Лазаревић и Константин Филозоф. Несумњиво је да су и архиепископ Данило Други и монахиња Јефимија били присутни у његовим проучавањима, али им није посветио посебне радове, већ се дотицао узгред појединих места из њиховог стваралаштва.

Ауторка је користила аналитичко-синтетичку методу истраживања. То се показало примереним и плодотворним за овакву врсту проучавања. Крећући се од досадашњих истраживања уз помно коментарисање, па преко вишеструке анализе појединачних Костићевих радова, она је обликовала свој поглед на вишезначност научног труда овог научника окренутог српској средњовековној књижевности.

Костићев интердисциплинарни приступ у проучавању српске народне епике испољио се сагледавањем узајамне повезаности усмене и писане старе српске књижевности. Та врста његових бављења нашла је место у првом поглављу дисертације. Трагајући за препознатљивим фрагментима народне поезије у делима писане књижевности, Костић је настојао да покаже колико је постојало живо и непрестано прожимање писане и усмене књижевности. Анализом Костићевих радова посвећених тој тематици (*Наша епска поезија старија је но што мисле наши највећи научници, Старост народног епског песничтва нашег, Легенда о зидању Скадра, Антикалуђерска сатира из времена Косовског боја*) показано је са колико обавештености је аутор прилазио овим питањима. Он је документовао своје ставове крећући се хронолошки уназад кроз грађу старе српске

књижевности. Како запажа ауторка, „Основни ток Костићевог истраживања прати нит епске песме кроз културну историју, док је бочни ток „истраживање стихованог причања у нестихованоме, прозноме, у народним приповеткама“. У свом приступу датој тематици Костић је укључивао и метрику како би допирао до стихова, скривених у прозним делима старе српске књижевности и преводима са грчког на словенски језик. Важни делови његових бављења епским стваралаштвом односе се на повезаност десетерачке и дванаестерачке поезије. Бугарштите заузимају нарочито место у читавој проблематици око старости народног песништва. Како би поткрепио своје ставове о старости српске народне епике, Костић је претресао низ дела из писане српске средњовековне књижевности и из ње навео обиље примера којима је обогатио истраживачки поступак и остварио већу уверљивост. Да није увек било слагања са Костићевим ставовима ауторка је показала пратећи полемичке написе настајале у времену у коме је живео, као и касније оцене његових истраживања, чиме је дочарана критичка представа о Костићевим проучавањима старине српске епске поезије.

Шире заснован наслов поглавља *Костићево бављење старим српским записима, натписима, рукописима и криптографијом* обухвата у суштини ауторова проучавања рукописне грађе. Од велике важности за његово упућивање у тајне средњовековних рукописа догодило се већ за време студија на Великој школи у Београду. Тада је, по сопственом сведочењу, Драгутину Костићу поверено да препише Теодосијево *Житије Светог Саве* са Теодуловог преписа, иначе најстаријег до тада сачуваног, из 1336. године. Под руководством професора Ђорђа С. Ђорђевића на основу тог преписа требало је да се приреди издање овог Теодосијевог дела. Костић је преписао *Житије*, али десило се да су тај труд као и Теодулов рукопис изгубљени. После овако обимног исписивања једног важног рукописа Костић је био и у другим приликама да се среће са старим српским рукописима и да их помно проучава. Њега је још за време студија привлачило стваралаштво средњовековних српских писаца. Тако је у студиозном приказу рада Станоја Станојевића *О склопу Немањине биографије од Стевана Првовенчаног* показао добро разумевање пре свега средњовековне поетике и упустио се у зрело размишљање о овом Стефановом житију. У истом периоду написао је рад *Две три опаске* у коме се осврће на датирање Студеничког типика, на Повељу краља Радослава Дубровчанима и на два натписа урезана на свећњацима из манастира Крушедола. Његова запажања у тим радовима показала су се веома зрела и уверљива, што ауторка истиче као врлину која се даље још више развијала и богатила.

О тајном писању у писаним споменицима старе српске и словенске писмености и књижевности Костић је написао два рада. У првом, под називом *Тајно писање у споменицима српским*, сачинио је преглед до тада познатих начина тајнописа који се налазе у старим српским споменицима. Уочио је три главне врсте тајног писања истакнуте у српској и руској медијевалистици. Костићевом заслугом дошло се до новог кључа за дешифровање тајног писања. Он је притом учинио корекције претходника који су се тиме бавили. Ова Костићева студија наишла је на позитиван и похвалан пријем у српској научној критици. Колико је тема тајног писања привлачила Костића говори чињеница да се он њој изнова и на садржајнији начин вратио после једне деценије. У раду под називом *Тајно писање у јужнословенским ћириловским споменицима* он је употпунио

грађу и систематизовао је на нов начин, о чему кандидаткиња помно и исцрпно излаже. Костићеви резултати и решења до којих је дошао у разрешавању различитих типова тајног писања незаобилазни су и до данас када се са таквим начином писања среће у рукописима.

Личности Марка Краљевића Костић је посветио знатну пажњу и то пре свега кроз писане изворе допрле из прошлости. Посебно место у његовим разматрањима о овој изузетној личности чине натписи на појединим храмовима. Истанчаним сналажењем у палеографији средњовековних писаних извора Костић је успешно тумачио неке до тада погрешно рашчитане натписе и допринео поузданијем осветљавању живота Марка Краљевића. У дисертацији је посебно место дато Костићевом разрешавању загонетног женског имена Брњача/Брнча исписаног у Лози Немањића у више средњовековних цркава. Његово тумачење овог имена засновано је на уверљивом залажењу у етимологију, којом су захваћени веома стари корени присутни у више језика. Дубоко познавање старословенског, а тиме и српскословенског језика, Костић је показао у више наврата. Ауторка нарочито истиче његово проучавање два палимпсеста, једног који је пронашао боравећи у библиотеци Покровског манастира у Москви и на коме се налазио текст апокрифног открочења (*Пре Дантеовог „Раја“ описана је слична визија у старом рукопису ћирилицом*), и другог (*Чремошников палимпсест није једини у нашој књижевности*, са поднасловом *Траг употреби палимпсеста у народном песништву*), који представља ћирилично писмо Поповске општине послато граду Дубровнику.

Поглављем дисертације под називом Старословенска епоха сагледани су Костићеви радови који се односе на проучавање најранијег периода словенске писмености и књижевности. Важно питање о начину најстаријих превода богослужбене поезије са грчког на словенски језик привукло је Костићеву пажњу тако што је у свом раду *Бугарски епископ Константин, писац службе Св. Методију* показао не само да су се грчки стихови преводили ритмички и метрички, „него да је то чињено још у самом почетку стварања старословенске књижевности“. Овакав став Костић је поткрепио анализом појединих места у химнографским делима *Азбучној молитви*, *Служби Ћирилу*, *Служби Методију* и *Служби Ћирилу и Методију*, којима се славе ови свети словенски апостоли. У тим саставима Костић је налазио трагове византијског дванаестерца, византијског петнаестерца као и комбиноване стихове. Притом је указивао не само на версификацију, него и на језик и акценатске одлике преписа наведених дела. Такође је открио и поједине акростихе и уверљиво их истакао као важне чиниоце ауторства.

Преласком на поглавља о Костићевим проучавањима појединачних писаца српског средњег века ауторка је тежила да прикаже његове студије које се целовитије баве њиховим стваралаштвом. Најпре долази поглавље *Свети Сава, аутор, тема и историјска личност*. Не знајући за постојање Савине *Службе Светом Симеону*, Драгутин Костић је проицљивим сагледавањем чинилаца који би упућивали на то да је она морала бити написана јасно дочарао њено присуство у средњем веку. У својој студији *Да ли се сачувало што од Савине Службе и Похвале св. Симеону* он је више него очигледно показао у којим другим делима постоје њени трагови. Ауторка је поводом ове студије и Костићевих ставова проширила питање око *Службе Светом Симеону* и навела истраживања

Владимира Ђоровића и Павла Поповића на основу којих се показало да Костић није знао за раније издање ове службе, коју је објавио Милоје Милојевић. Сам Костић касније је употпунио бављење овом темом у раду *Ко је саставио Похвалу св. Симеону сачувану у Доментијанову Животу св. Симеона?*. Костићевом заслугом проучавања Савине *Службе Светом Симеону* достигла су развијенији облик. У обимној студији *Учешће Св. Саве у канонизацији Св. Симеона* Костић са далеко већом грађом ревидира неке раније ставове и настоји да расветли питање времена када је Свети Симеон проглашен за светитеља и сматра да се то догодило после преноса Симеоновог тела у Студеницу. По њему Свети Сава одиграо је кључну улогу у изградњи светитељског култа Светог Симеона. У свом приступу овим питањима он је примењивао и језичку анализу списа које је саставио Свети Сава.

Посебан догађај у предочавању дела српске средњовековне књижевности представљали су њихови преводи на народни језик. Тако су преводи Лазара Мирковића списа Светог Саве и Стефана Првовенчаног привукли Костићеву научну пажњу. Уз све похвале том подухвату он је упутио знатне замјерке. Своје виђење и осећање преношења старих текстова са српскословенског на српски народни језик Костић је показао на Савином и Стефановом *Житију Светог Симеона*. Јана Ђунисијевић указала је на моделе Костићевог преношења ова два житија на савремени српски језик. Основни његов принцип био је, како ауторка истиче, да се „трудио да задржи што више лексике из српскословенског језика која је довољно разумљива савременом читаоцу, чиме је са дубоким осећањем настојао да искаже блискост и прожимање два типа језика српског народа – једног књижевног у средњовековном периоду и другог који је говорни и који је у новијим временима, почев од Вукове реформе, постао такође књижевни језик“.

Посебан круг Костићевих студија посвећен је Светом Сави као књижевној теми. У раду *Васкрс једне народне епске песме из средњег века* аутор наговештава да је у Теодосијевом *Житију Светог Саве* сачувана народна песма о Растковом бекству на Свету Гору коју је писац уградио у наведено прозно дело. Овој тематици Костић је посветио рад *Најстарије песме о Светом Сави* истичући став да се трагови усменог стиха могу наћи у делима Доментијана и Теодосија. Костићу припада посебна заслуга око разматрања настанка *Службе Светом Сави*. О томе ауторка излаже наводећи мишљења потоњих историчара српске књижевности. Темом спаљивања моштију Светог Саве Костић се бавио у раду *Где је била „Чупина хумка“ крај које је спаљен Свети Сава?*.

Део Костићевих радова посвећен је Стефану Првовенчаном, чему је у дисертацији дато посебно поглавље. Његова полемичка разматрања у односу на Станоја Станојевића исказала су се поводом питања утицаја Стефановог *Житија Светог Симеона* на истоимено Доментијаново дело. Ауторка посвећује посебну пажњу Костићевом преводу Стефановог *Житија Светог Симеона* и потоњим критикама на начин како је он то чинио. Њега је занимала и композиција овог Стефановог дела како би објаснио његову генезу.

Доментијан као писац има своје место у Костићевим проучавањима. Ауторка посвећује сразмерну пажњу присуства народне усмене поезије и преводне књижевности у Доментијановом делу. Костић је закупаљен трагањем за стиховима у Доментијановим житијима. Они су за њега траг живог трајања усмене поезије у временима која сежу до XII века. Међу врстама стихова нарочито издваја оне који

имају одлике бугарштица. У овом поглављу анализирају се и Костићева настојања да покаже одакле је и од кога Доментијан преузимао поједине делове текста. На основу опсежне анализе Костић је сматрао да је једна похвала која се налази у Доментијановом *Житију Светог Симеона* творевина Светог Саве, који је прерадио руску *Похвалу Светом Владимиру* кијевског митрополита Илариона. Ауторка је пропратила ово питање кроз даљу литературу и навела мишљење Владимира Ђоровића, који се супротстављао Костићевим тврдњама. Да све није тиме окончано, Костић је накнадно оповргао Ђоровићево мишљење у раду *Ко је саставио Похвалу светом Симеону, сачувану у Доментијанову Животу св. Симеона*. Не мање значајан је Костићев рад *Je ли Доментијан био ученик Савин и сапутник му по светим местима?* у коме са преданошћу говори о Сави као Доментијановом учитељу и путовањима у Свету земљу, при чему се залаже да су обојица били на том путу само у првом наврату. Посебан део Костићевих проучавања односи се на сагледавање Симеонове светости на основу Доментијановог писања.

Поглавље дисертације у коме се говори о Костићевим проучавањима Теодосијевих дела посвећено је неколиким важним темама. Оне се односе на анализу делова *Житија Светог Саве Освећеног* Кирила Скитопољског који имају подударност у Теодосијевом *Житију Светог Саве*, на утврђивање Теодосијевог ауторства *Житија Светог Саве*, *Житија Светог Петра Коришког* и *Похвале Светом Симеону и Светом Сави*, на разматрање односа Доментијана и Теодосија, на присуство поетског у Теодосијевој прози, на хронологију стваралаштва Светог Саве, Доментијана и Теодосија. Сви Костићевии радиви који се односе на ове теме засновани су на детаљној анализи уз поновно навраћање већ обрађеним питањима како би се са новим аргументима, али у неким случајевима и са променом сопствених ставова, продубило оно до чега је долазио у виђењу сложене прошлости. Ауторка је пристипила свакој од наведених тема са исцрпним указивањем на критички однос других аутора према Костићевим ставовима.

Костићево бављење стваралаштвом деспота Стефана Лазаревића обрађено је у следећем поглављу дисертације. Место деспотове смрти и камено обележје нашли су одјека у једном Костићевом раду. *Слово љубве* заузело је посебно место у његовом научном интересовању. Ова посланица за Костића је песничка творевина високих уметничких вредности. Ауторка наводи мишљења Радмиле Маринковић и Ђорђа Трифуновића о одликама Костићевог превода *Слова љубве* на савремени српски језик уз све критичке опаске.

Поглавље дисертације о Константину Филозофу логичан је наставак праћења Костићевих проучавања после писања о Стефану Лазаревићу. Константиново *Житије Стефана Лазаревића* послужило је Драгутину Костићу да се њим позабави из више разлога. У њему је он трагао за остацима стихова различите дужине. Посебну пажњу посветио је акростиху у коме види поетски поговор. Ово житије послужило је аутору и за проучавање културноисторијских, географских, социјалних и архитектонских одлика Београда као српске престонице у којој је столовао деспот Стефан. Нарочито се усредредио на питање где се у Београду налазила митрополијска црква. Указивао је на податке који говоре о српској средњовековној етнографији. Константиново казивање о Марку Краљевићу за Костића су представљали посебну драгоценост којој се посветио са нарочитом преданошћу.

Додатно поглавље дисертације садржи преглед Костићевих приказа и истиче се његово редовно праћење збивања пре свега у савременој књижевности. Објављивао је оцене низа научних радова и у њима показао сву обавештеност, критичку зрелост и истицање литерарних вредности и научних резултата. Понекад се није слагао са ставовима појединих научника и полемички је писао о њиховим радовима. Ауторка се није бавила свим Костићевим приказима, што је и оправдано с обзиром на тему, већ само оним који се односе на средњовековну књижевност.

У закључку се предочавају главни резултати бављења задатом темом. Истакнуто је рано ступање Костића у науку већ у студентским данима. Иако се често сматра да се Костићев научни рад везује првенствено за проучавање народне књижевности, овом дисертацијом показано је колико је његова заслуга у проучавању средњовековне књижевности огромна и непроцењива. Да је само у једној области којима се бавио оставио траг у науци, било би довољно да се уброји у незаобилазне проучаваоце српске књижевности. Разноврсност тема којима се посвећивао указују на изузетну личност која је са несвакидашњом преданошћу продубила сазнања и оставила неизбрисив траг и о српској средњовековној књижевности.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација Јане Ђунисијевић *Драгутин Костић као проучавалац српске средњовековне књижевности* написана је са великим трудом, почев од окупљања Костићевих радова и обимне пропратне литературе, па до изналагања сопственог пута којим се кретала у обради теме. Она је приступила изради дисертације савесно и зрело. Њено познавање релевантне литературе показује довољну критичност, која се ставља у улогу тумачења и бољег осветљавања научног дела Драгутина Костића.

Оно што представља основни предмет истраживања ове дисертације јесте сагледавање Драгутина Костића као научника који је, уз друге области свог бављења, био окренут и проучавању српске средњовековне књижевности. Ауторка је, пратећи хронологију настанка Костићевих радова, обликовала дисертацију тако да поглавља у њој истовремено одсликавају ауторова тематска поља проучавања. Крећући се аналитички кроз појединачна поглавља, остварено је њихово чвршће повезивање у шири свод који открива Костића као великог познаваоца средњовековне поетике, који је уважавао резултате својих претходника и савременика, али је знао и да им се супротстави, чему је ауторка посветила довољно пажње у оној мери која је употпуњавала слику збивања у медијевалистици периода у коме је аутор живео и стварао.

Полазећи од непосредних радова које је Костић писао поводом различитих питања, ауторка је настојала да дату тему стави у контекст осталих проучавалаца. Тиме је Костићу одређено место у свој ширини научног појављивања. Његови резултати приказани су на тај начин у оквирима књижевноисторијских и књижевнотеоријских бављења средњовековљем. Мозаични изглед дисертације доприноси бољем увиду у све сегменте Костићевих радова и опсег тема којима се

посвећивао. Устаљени модел праћења његових резултата од поглавља до поглавља у дисертацији показује ауторкин јасан и стабилан методолошки приступ.

Почев од уводних хипотеза па преко оствареног залажења у сваки од битних радова за задату тему, ауторка се показала као поуздан проучавалац Костићевог научног дела. Одмереним поступком изношења основних поставки сваког рада она је уравнотежено најављивала њихову садржину да би се потом кретала анализирајући Костићеве ставове и резултате. Зависно од броја и значаја Костићевих радова у оквирима датих тема, остварено је пропорционално обликовање поглавља дисертације. Оправданост за такав приступ налази се у чињеници што је Костић неким темама посветио више радова него неким другим. Тако се уочава да је за њега било омиљеније проучавање дела Светог Саве и његове личности него што је то показивао према другим писцима. То не значи да је ауторка посветила мању пажњу у анализи књижевног стваралаштва Стефана Првовенчаног, Доментијана, Теодосија, Стефана Лазаревића и Константина Филозофа. Уочљиво је да Костић није имао посебне радове који би се односили само на дела архиепископа Данила Другог, монахиње Јефимије и патријарха Пајсеја. Ипак, он се повремено дотицао и њиховог стваралаштва у радовима посвећеним темама које су делимично укључивале неке од литерарних појава присутних у њиховим делима. Могло би се с правом рећи да Костићеве радове посвећени српским средњовековним писцима представљају неку врсту сведене историје старе српске књижевности, коју он није саставио, али овом дисертацијом она је итекако видљива и препознатљива са извесном целовитошћу. Намеће се сасвим реално очекивање да кандидаткиња приреди Костићеве радове који се односе на средњовековну књижевност. Тиме би се изнова указала сва вредност Костићевог бављења једним од сегмената његовог научног интересовања.

Добијени резултати у овој дисертацији указују пре свега на научне домете и ширину Костићевих проучавања српске средњовековне књижевности. Оно што проистиче из овог рада као незаобилазна оцена јесте успех ауторке што је успела да на обједињен начин посматра Костићеве радове и у крајњем резултату успостави целовитост његовог дела посвећеног средњовековној књижевности. То је уједно и закључан став који се односи на вредност ове дисертације и успех Јане Ђунисијевић као њене ауторке.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Јана Ђунисијевић, *Драме Марина Држића на београдским позорницама од 1940. до 2010. године*, Књижевност и језик, година LIX, број 3-4, Филолошки факултет, Београд, 2012, стр. 305-313.

2. Јана Ђунисијевић, „*Вешти навртају*” у роману *Бакоња фра-Брне Симе Матавуља*, Зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије, књ. 2, ФИЛУМ, Крагујевац, 2015, стр. 271-280.

3. Јана Ђунисијевић, *Богдан Милановић – Крајишник*, Српски биографски речник, књига 6, Матица српска, Нови Сад, 2014, 452-453.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

На основу *“Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду”* и налаза у извештају из програма „iThenticate“, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације **„Драгутин Костић као проучавалац српске средњовековне књижевности”** аутора **Јане Ђунисијевић**, констатујем да утврђено подударане текста износи **6%**.

Овај степен подударности у складу је са Чланом 9. *Правилника*.

На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. *„Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду“*, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

Кандидаткиња је резултате свог истраживања протумачила на релевантан и убедљив начин, а приказала прегледно и систематично, јасним, прецизним и однегованим научним језиком.

IX ПРЕДЛОГ

С обзиром на то да је у питању обухватно и развијено истраживање чији су резултати важни за историју српске средњовековне књижевности, са задовољством препоручујемо Већу да рад Јане Ђунисијевић под темом *Драгутин Костић као проучавалац српске средњовековне књижевности* прихвати као докторску дисертацију, а кандидата позове на усмену одбрану пред следећом комисијом:

Комисија:

др Томислав Јовановић, редовни професор

др Зорица Витић, ванредна професорка

др Светлана Томин, редовна професорка